

**ENDELIG RAPPORT
PSYKIATRISK AFDELING VEJLE, PSYKOSEAFSNIT 06/07
§ 71-TILSYNET, FOLKETINGÅRET 2017/18**

FOLKETINGET

**Endelig rapport om § 71-tilsynets anmeldte tilsynsbesøg på Psykiatrisk Afdeling
Vejle, psykoseafsnit 06/07, den 23. april 2018**

1. Indledning

Den 23. april 2018 kl. ca. 11.15-12.45 aflagde § 71-tilsynet et anmeldt tilsynsbesøg på psykoseafsnittet på Psykiatrisk Afdeling Vejle.

Fra tilsynet deltog formand Karina Adsbøl (DF), næstformand Karen J. Klint (S) og Mads Fuglede (V). Desuden deltog udvalgssekretær Anne Nygaard Just og udvalgsassistent Gitte Ravn Jensen.

Tilsynet mødte som aftalt op ved afsnittet og startede med en introduktion til psykoseafsnittet ved lægefaglig direktør i Psykiatrien i Region Syddanmark Anders Meinert Pedersen, specialeansvarlig overlæge Connie Thurøe Nielsen, oversygeplejerske Peter Jezek og AC-fuldmægtig i Psykiatrien i Region Syddanmark Signe Andersen. Formand Karina Adsbøl præsenterede tilsynet og sikrede sig, at patienterne havde fået besked om tilsynets besøg, og om at de har adgang til at tale med tilsynet, hvis de ønsker det. Tilsynet blev herefter oplyst om patienterne, de fysiske rammer, arbejdsmetoder og de generelle forhold på afsnittet. Tilsynet blev derefter vist rundt på afsnittet og havde lejlighed til at tale med flere patienter.

2. Tilsynet udtaler

Tilsynet finder det særdeles positivt, at de fysiske rammer fremstår lyse, imødekommende, rene og moderne. Det gælder både for fællesarealerne på afsnittet og for afdelingens fællesfaciliteter, ligesom patientstuerne og de dertilhørende badeværelser fremstår store og lyse. Tilsynet finder det dog uheldigt, at håndtagene på indersiden af patientstuenes døre er små og glatte, og at det derfor kan være svært for både personale og patienter at åbne og lukke dørene, og at patienternes skiftetøj bliver vådt, når de er i bad, på grund af manglende afskærmning ved badet.

Tilsynet finder det positivt, at der er mange aktiviteter for patienterne, herunder mulighed for gåture i den omkringliggende natur.

Tilsynet noterer sig, at antallet af tvangsfiksering med bælte fra 2011-2017 er faldet med ca. 50 pct. og bemærker, at der nu er fokus på at nedbringe antallet af tilfælde med andre tvangsformer.

Tilsynet noterer sig den gode og livlige stemning på afdelingens fællesfaciliteter og den gode stemning patienterne imellem på den åbne del af afsnittet.

3. Kort om psykoseafsnittet

Psykiatrisk Afdeling Vejle er en voksenpsykiatrisk enhed, der betjener ca. 250.000 indbyggere primært fra Vejle Kommune, Fredericia Kommune og Kolding Kommune. Afdelingen består af forskellige afsnit, en uvisiteret skadestue og 15 ud af 150 særlige psykiatriske sengepladser, der blev vedtaget med lovforslag nr. L 207 i juni 2017. § 71-tilsynet var på denne dag på tilsynsbesøg på psykoseafsnit 06/07.

Målgruppen på psykoseafsnittet er voksenpsykiatriske patienter, primært patienter der lider af forskellige psykotiske lidelser, hvilket både gælder patienterne på de åbne og lukkede pladser. Mange patienter har foruden en psykose også et blandingsmisbrug, og der er derfor tilknyttet to forløbskoordinatorer til afdelingen, der arbejder med misbrugsbehandlingsforløb ved siden af den psykiatriske behandling.

Psykoseafsnittet har i alt 30 enestuer. På dagen for tilsynsbesøget var der 30 patienter indlagt, og heraf var syv patienter tvangsindlagt. Tvangsindlæggelserne skyldes f.eks., at patienten er til fare for sig selv eller opfylder farlighedskriterier.

Psykoseafsnittet er delt i to ens dele med hver deres åbne og lukkede del, dvs. at der i alt er to åbne og to lukkede dele på afsnittet. Det vil også sige, at der på afsnittet er fire stuer, fire spisestuer og fire gårdhaver. Antallet af henholdsvis åbne og lukkede pladser kan skaleres afhængigt af behov.

Hele Psykiatrisk Afdeling Vejle er nybygget og et OPP-samarbejde, hvor et privat firma ejer bygninger, møbler m.v. og organisatorisk står for kantinedrift, rengøring, patienttransport osv. Det betyder, at afdelingen løbende skal lave aftaler om tidspunkter for f.eks. patienttransport og rengøring, og at de ikke har indflydelse på udsmykningen på afdelingen. Personalet havde en god fortælling om, at de var tilfredse med, at der ikke var kunst på væggen, fordi der var så meget transparens ud til naturen med mange vinduer og vægge af glas.

Psykiatrisk Afdeling Vejle flyttede til de nye faciliteter i februar 2017. Under tilsynsbesøget blev det oplyst, at Region Syddanmark også har oprettet nye psykiatriske afdelinger i

Aabenraa og Esbjerg, og at de kan se, at nybyggeriet har en gavnlig effekt på den psykiatriske behandling af patienterne.

Siden 2015 har behandlingen på afsnittet været præget af deeskalering og Safeward, som er en model, der beskriver konflikter på en psykiatrisk afdeling.

4. Tilsynets rundgang

Hele den psykiatriske afdeling er et to etagers bygningskompleks, der er bygget sammen med Vejle Sygehus via en 200 meter lang gangbro. Byggeriet fremstår åbent med mange vinduer, små gårdhaver, vægge af glas og farvede overflader. Tilsynet spurgte ind til de mange glasflader og fik oplyst, at skulle en rude blive smadret, vil glasset krakelere, men ikke splintre.

Centralt i byggeriet er fællesfaciliteter som kantine, sportshal m.v., hvor patienter på åbne pladser kan komme og gå. Patienter på lukkede pladser får til måltiderne en rullevojn ind med et udvalg af mad. Til hver side fra fællesfaciliteterne ligger forskellige behandlingsafsnit, herunder psykoseafsnittet.

Psykoseafsnittet er delt på midten af et personalekontor. På hver side af personalekontoret er der 15 pladser, som er delt i henholdsvis åbne og lukkede pladser.

Personalekontor

Personalekontoret fremstår som de øvrige faciliteter lyse og moderne, og mange af væggene er af glas, hvilket betyder, at personale, der opholder sig på kontoret, kan se, hvad der sker på afsnittet, ligesom patienterne kan se, hvad der sker i personalekontoret. I kontoret var der tavle med patientoversigter osv. Tilsynet kunne ikke få adgang til tvangsprotokollen, da den ikke var på den vante plads på afsnittet og ikke kunne lokaliseres under tilsynets besøg. Tilsynet er efterfølgende blevet oplyst om, at mappen under tilsynets besøg var i brug i forbindelse med et møde med en patientrådgiver.

Patientstue

Tilsynet havde under rundgangen på afsnittet lejlighed til at se to patientstuer, som begge havde en god størrelse og var lyse. Alle patientstuer har eget badeværelse.

Som på resten af afdelingen er der ingen kunst på væggene, og patienterne må heller ikke hænge billeder op, men der var vinduer ud mod naturen og overflader med forskellige farver – grønne skabe, gult bord osv. Der er ikke TV på patientstuerne, men wifi og mulighed for at medbringe egen computer eller iPad. Afsnittet disponerer herudover over to TV på rulleborde, som kan køres ind på stuerne. Både en patient og personalet oplyste, at gardinerne på værelset ikke rigtig fungerede, fordi de var svære at trække for.

Der hører et stort regulært badeværelse til patientstuerne, som dog er relativt spartansk indrettet og uden bruseforhæng e.l. En patient, som tilsynet talte med, oplyste, at alt på

badeværelset bliver vådt, når man tager bad, og der er derfor ikke mulighed eller faciliteter til at opbevare toiletsager og skifte-/snavsetøj på badeværelset. Der var heller ikke en snavsekurv e.l. på værelset. Patienterne oplyste, at de ikke har adgang til at vaske deres eget tøj på afdelingen, og at det derfor afhentes af patienternes pårørende. Tilsynet har efterfølgende fået oplyst af Psykiatrien i Region Syddanmark, at det er muligt at vaske tøj på afsnittet, og at der på afdelingen er opsat to vaskemaskiner, som patienterne kan bruge.

Håndtagene på indersiden af dørene til patientstuerne var både små og glatte, og det kan derfor være svært at åbne og lukke døren, hvilket både patienter og personale oplyste. Patienterne kan ikke låse døren til deres stue indefra.

Tilsynet har efterfølgende spurgt til, hvordan risici forbundet med fritliggende ledninger, bruseslanger osv. håndteres, og fik oplyst, at der altid foretages en konkret risikovurdering af den enkelte patient, som danner grundlag for individuelle beskyttelses foranstaltninger. Afsnittet er generelt indrettet således, at der ikke forekommer ligaturpunkter (afrundede dørhåndtag og brusehoved, ingen bruseslange, aflåste ledninger til sengen osv.), samt at hylder og gardinstænger har brudstyrke på 20 kg.

Øvrige områder

Tilsynet havde også lejlighed til at se fællesarealerne på afsnittets to dele, der var identiske og består af en lille gårdhave med møbler, et opholdsrum, særskilt TV-stue i et glas-afluk, samtalerum med legetøj til besøg af pårørende og gangarealer. På TV-skærme på afsnittene var der oplysninger om indlagte patienter på afsnittet, og hvilket personale der er på arbejde.

Tilsynet så et opbevaringsrum, der var fyldt af kugledyner m.v. Personalet oplyste, at der mangler opbevaringsplads.

Tilsynet så på rundgangen også afdelingens fællesfaciliteter: Kantinen, sportshallen, kunstværksted og udstillingen af billeder midt i et åbent område uden for afsnittet. Herudover er der motionsrum, en stor overdækket atriumgård og familierum, som tilsynet ikke havde lejlighed til at se.

5. Tvang

Tilsynet fik under det indledende møde med personalet på afsnittet udleveret en graf over udviklingen i forskellige tvangsformer fra 2011-2017. Grafen viser bl.a., at tvangsfiksering med bælte er faldet med ca. 50 pct. På afsnittet er der nu fokus på de andre tvangsformer, herunder særligt på antallet af tvangsindlæggelser. Tilsynet fik endvidere oplyst, at der indtil videre i 2018 har været en lille stigning i forhold til anvendelsen af beroligende medicin. Afsnittet kontakter patientrådgivere straks efter, at en patient har været udsat for tvang.

Tilsynet blev oplyst om, at afdelingen generelt set havde brugt byggeprocessen til at ændre kulturen på afdelingen, herunder også i forhold til tvangsanvendelse.

6. Øvrigt

Tilsynet blev under rundgangen på afsnittet oplyst om aktivitetstilbuddene. Der er tilknyttet en fysioterapeut og en ergoterapeut til afsnittet, som både behandler patienterne individuelt og i grupper. Derudover har patienterne mulighed for at komme på gåture hver morgen i naturen omkring afsnittet, og der er gymnastik, fællessang, frivilligt kunstværksted og fodbold for mandlige patienter en gang om ugen.

Afsnittet har overbelægninger indimellem, hvilket f.eks. løses ved at lade de patienter, der står over for en snarlig udskrivning, flytte over til akutmodtagelsens patientstuer, så de nye patienter straks kan flytte ind på afsnittet.

Maden i kantinen er tilberedt med henblik på at patienterne har et stabilt blodsukkerniveau, og der er en diætist tilknyttet. Tilsynet fik opfattelsen af, at der var stor tilfredshed med maden, hvor patienterne kan vælge mellem forskellig mad i buffeten. Patienterne har ikke medindflydelse på maden.

Til afdelingen er tilknyttet familierum, som pårørende kan bo i, hvis de bor langt væk og gerne vil overnatte.

Dagen efter tilsynets besøg blev der udgivet en ny husorden om gensidige forventninger, og tilsynet modtog et eksemplar af husordenen.

Ryging er forbudt for personalet, men patienter må ryge i gårdhaverne.

I forhold til normeringen fik tilsynet oplyst, at lægenormeringen er til den lave siden i forhold til behovet. I forhold til sygeplejersker er der ansat, hvad der svarer til ca. 24 fuldtidsstillinger, og i forhold til det øvrige plejepersonale er der ligeledes ansat, hvad der svarer til ca. 24 fuldtidsstillinger. For plejepersonalet er normeringen på hverdage 10 ansatte på dagvagt, 8 ansatte på aftenvagt og 5 ansatte på nattevagt. I weekenden er normeringen lidt lavere.

Tæt på afdelingen løber jernbanen, som både i forhold til lys og lyd er afskærmet fra afdelingen, men som udgør en risikofaktor. Der er indtil videre noteret en farlig situationen med banelegemet, som var ved at udvikle sig tragisk.

6.1. Patientoplevelse

Tilsynet havde under rundgangen på afsnittet lejlighed til at tale med to patienter, som begge udtrykte stor tilfredshed med maden på afsnittet, de fysiske rammer, rengøringsstandard og samværet med de andre patienter.

Den ene patient havde været indlagt på en lukket plads og roste personalet. Begge patienterne oplyste dog, at de havde oplevet at blive afvist af den samme medarbejder på afsnittet. Den ene patient oplyste, at nogle af medarbejderne hele tiden sidder på personalekontoret, mens andre medarbejdere er ude på afsnittet og taler med patienterne. Den ene patient oplyste, at vedkommende ikke rigtig følte sig velkommen og ønskede, at personalet var mere opmærksom over for patienten. Tilsynet har efterfølgende fået oplyst, at der på afsnittet har været klager fra patienter og personale over en enkelt medarbejder, hvilket har ført til afskedigelse.

Tilsynet har efterfølgende fået oplyst, at patienters skriftlige eller mundtlige klager over personale eller andre forhold håndteres systematisk af afdelingens klagesagskoordinator, og at alle bliver tilbudt at få hjælp til at udfærdige klagen, og som næste skridt bliver tilbudt dialogsamtale med afdelingsledelsen.